

ÎNREGISTRĂRI PRIVIND POTENȚIALUL SOMATIC ȘI MOTRIC AL TINERILOR AFLAȚI ÎN RISC DE EXCLUZIUNE SOCIALĂ

1. Introducere

Carta Europeană a Sportului definește sportul ca fiind „toate formele de activități fizice care prin participare organizată sau neorganizată au ca obiectiv exprimarea sau ameliorarea condiției fizice și psihice, dezvoltarea relațiilor sociale sau obținerea de rezultate în întreceri de orice nivel”. Educația fizică și sportul are un atribut esențial ce are ca efect integrarea socială și anume practicarea activităților specifice în grup (A. Dragnea, A. Bota, M Stănescu, 2000, p.148).

Educația fizică și sportul reprezintă un fenomen a cărui importanță a crescut enorm, angrenând largi categorii umane, devenind mult mai practicat și mult mai vizionat (sub aspectul urmării evenimentelor sportive), având atributele unor medii de socializare care să permită integrarea socială și societală (A. Dragnea, A. Bota, M Stănescu, 2000, p.148). Activitatea sportivă și de educație fizică creează destindere, este mijlocul ideal de a avea contact cu alți oameni și de a stabili noi relații. Prin caracterul său integrator sportul devine un suport ideal de manifestare și exprimare, de descoperire a sine - lui.

Prezenta cercetare și-a propus evaluarea potențialului somatic și motric la tineri aflați în situații de risc de excluziune socială determinate de situația economică. Acest fenomen are loc în contextul observării tendinței de scădere a nivelului de manifestare a capacității motrice a elevilor (Stănescu M., Ciolcă C., Stoicescu M., 2015). Determinarea s-a realizat pe baza unui plan strategic optim, realizat la un înalt nivel de obiectivitate și în strânsă corelație cu nevoile populației (Grigore Gheorghe, 2011, pg.15). Demersul științific este parte a proiectului „Strategii pentru viitor, strategii pentru tineri” ce vizează dezvoltarea de metodologii și strategii specifice, bazate pe sport, în scopul creșterii gradului de incluziune socială și combaterea excluziunii pentru tinerii aflați în categorii de risc generate de dizabilități sau de situația economică. Programul este derulat în contextul Mecanismului Financiar al Spațiului Economic European (SEE). Această evaluare trebuie privită ca proces intrinsec care generează informații ce au funcție de autoreglare în vederea creșterii eficienței programelor propuse (Virgil Tudor, 2013, pg.37).

2. Metode

Cercetarea este de tip constatativ și s-a desfășurat pe o perioadă de 6 luni. Subiecții participanți la cercetare sunt reprezentați de 128 de tineri, inclusiv de etnie rromă, cerința a proiectului menționat anterior, cu vârste între 16 și 29 ani, din București și județul Ilfov. Obiectivarea cercetării s-a realizat printr-o baterie formată din 6 teste și probe de control și anume: măsurarea înălțimii, măsurarea masei corporale, proba de alergare 10x5m, proba de flotări în 30”, proba de flexii de trunchi din culcat dorsal în 30”, testul Sargent. Această baterie de teste și probe de control completează diversitatea bateriilor de teste capabile să surprindă nivelul de dezvoltare motrică a populației investigate elaborate de alți autori precum Cazorla (1989) și Soppelsa și Albaret (2005). Probele și normele de control determină o participare conștientă la procesul de evaluare prin dezvoltarea capacității de autocontrol (Grigore Gheorghe, 2008, pg.180). Din probele enumerate mai sus, patru sunt foarte cunoscute, fapt pentru care voi descrie doar cele două probe mai puțin uzitate și anume:

Proba de flotări în 30”

Obiectiv: măsurarea forței în regim de rezistență la nivelul musculaturii membrelor superioare

Resurse: suprafață plană de 2m / 1m, cronometru

Metodologie: din poziția culcat facial, cu sprijinul picioarelor și a palmelor pe sol, corpul întins, privirea înainte, subiectul execută îndoirea brațelor până la apropierea pieptului de sol (la o distanță de cel mult 10

cm) și revenire în poziția inițială. În fișa de înregistrare se va consemna numărul maxim de repetări în 30". Se acordă o singură serie de repetări.

Observație: Nu se vor număra execuțiile incorecte.

Proba de flexii de trunchi din culcat dorsal în 30"

Obiectiv: măsurarea forței în regim de rezistență la nivelul musculaturii abdominale.

Resurse: suprafață plană de 2m/1m / saltea gimnastică / saltea fitness, cronometru

Metodologie: din poziție culcat dorsal, cu mâinile la ceafă, tălpile sprijinite pe sol, genunchii semi-flexați, picioarele depărtate, subiectul execută timp de 30" un număr cât mai mare de flexii de trunchi. O execuție corectă se consideră când jucătorul atinge cu umerii salteaua și cu coatele genunchii. În fișa de înregistrare se va consemna numărul maxim de repetări. Se acordă o singură serie de repetări.

Observație: Pentru fixarea picioarelor pe sol, elevul va beneficia de ajutorul unui coleg sau își va fixa picioarele sub ultima treaptă a scării fixe. Nu se vor lua în considerare execuțiile incorecte.

Metodele de cercetare utilizate sunt: documentarea științifică, observația, măsurarea, metoda statistico-matematică, metoda grafică.

3. Rezultate

Prelucrarea și interpretarea datelor, pentru toate testele și probele de control, s-a realizat în funcție de sex și etnie. Analiza datelor obținute în cadrul măsurării masei corporale reflectă, sintetic, următoarele:

- Valorile tendințelor centrale ale băieților și fetelor sunt superioare celor obținute de rromi cu peste 3 kg (fig. 1). Această diferență poate fi asociată cu obiceiurile alimentare și stilul de viață al populației investigate (Rich-Edwards et al., 1994; Stevens et al., 1998);
- Distribuția datelor semnifică asimetrie pozitivă (table 1);
- Omogenitatea este moderată, cu excepția fetelor rroma care prezintă omogenitate crescută.

Table 1. Măsurarea masei corporale (kg)

	Media	Max	S	Min	CV
BAIEȚI	69,65	96,00	9,80	53,00	14,07
BĂIEȚI RROMI	66,19	81,00	8,87	50,00	13,40
TOTAL	64,25	96,00	9,76	45,00	15,19
FETE	58,57	79,00	6,44	45,00	11,00
FETE RROMA	55,33	56,00	0,58	55,00	1,04

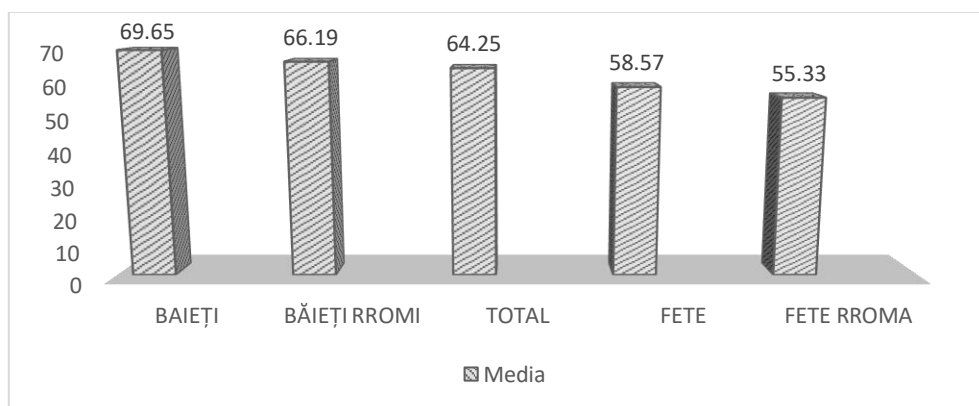

Fig. 1 – Mediile obținute la măsurarea masei corporale (kg)

Prelucrarea datelor obținute în cadrul măsurării înălțimii denotă, sintetic, următoarele:

- Valorile tendințelor centrale ale băieților și fetelor sunt superioare celor obținute de rromi, cu aproximativ 2-4 cm (fig. 2);
- Repartiția datelor în jurul medie prezintă asimetrie negativă (table 2);
- Omogenitatea este crescută în toate cazurile.

Table 2. Măsurarea înălțimii

	Media	Max	S	Min	CV
BAIEȚI	176,82	190,00	6,30	167	3,56
BĂIEȚI RROMI	174,86	190,00	7,28	162,00	4,16
TOTAL	172,74	190,00	8,10	152,00	4,69
FETE	168,29	181,00	7,60	152,00	4,52
FETE RROMA	164,00	171,00	6,24	159,00	3,81

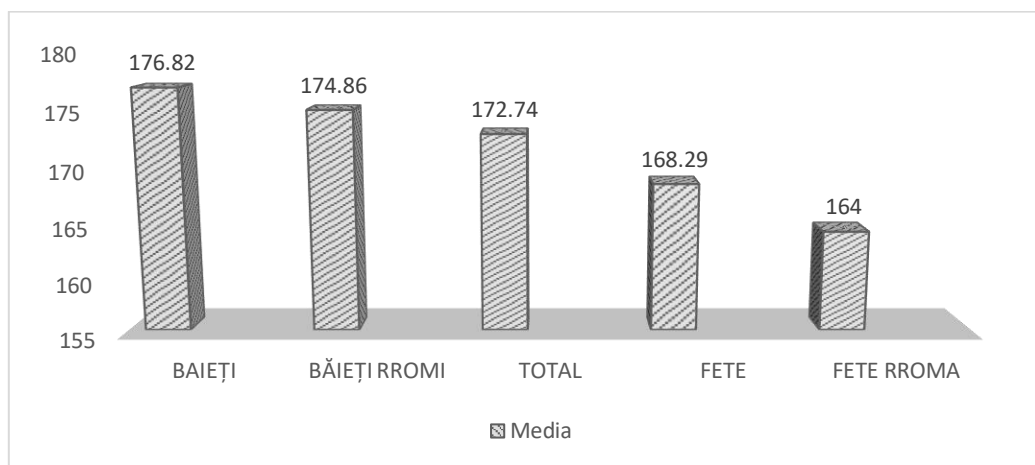

Fig. 2 – Mediile obținute la măsurarea înălțimii (cm)

Interpretarea rezultatelor obținute în cadrul probei de alergare 10x5m reliefează, sintetic, următoarele:

- Valorile mediilor băieților rromi sunt mai bune decât ale băieților, iar fetele au valori superioare celor obținute de fete rroma (fig. 3);
- Distribuția datelor semnifică asimetrie pozitivă, ceea ce reprezintă un fenomen negativ (table 3);
- Omogenitatea este crescută în toate situațiile.

Table 3. Proba de alergare 10X5m (sec)

	Media	Max	S	Min	CV
BAIEȚI	17,24	21,69	1,49	14,12	8,67
BĂIEȚI RROMI	17,15	19,56	1,12	15,22	6,54
TOTAL	17,67	22,55	1,45	14,12	8,19
FETE	18,25	22,55	1,32	16,20	7,22
FETE RROMA	18,87	19,93	0,98	18,00	5,19

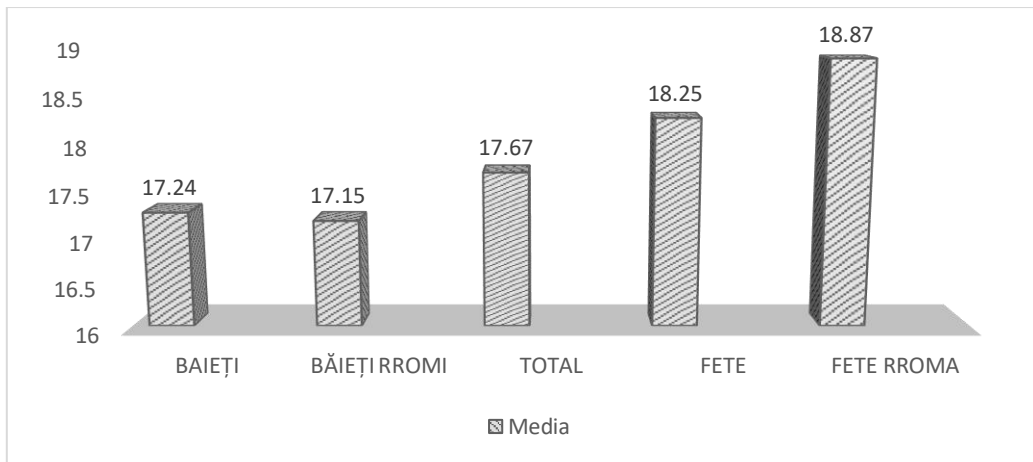

Fig. 3 – Mediile obținute la proba de alergare 10X5m (sec)

Analiza rezultatelor obținute în cadrul probei de flotări în 30" reliefează, sintetic, următoarele:

- Media băieților este mai bună decât a băieților rromi, iar fetele au valori superioare celor obținute de fete rroma (fig. 4);
- Distribuția datelor semnifică asimetrie pozitivă (table 4);
- Coeficientul de variabilitate reflectă lipsa omogenității în toate cazurile.

Table 4. Proba de flotări în 30" (rep)

	Media	Max	S	Min	CV
BĂIEȚI	28,37	48,00	8,35	4,00	29,42
BĂIEȚI RROMI	26,43	38,00	5,60	17,00	21,19
TOTAL	21,71	48,00	10,13	0,00	46,63
FETE	13,96	27,00	6,76	0,00	48,39
FETE RROMA	7,33	9,00	2,08	5,00	28,39

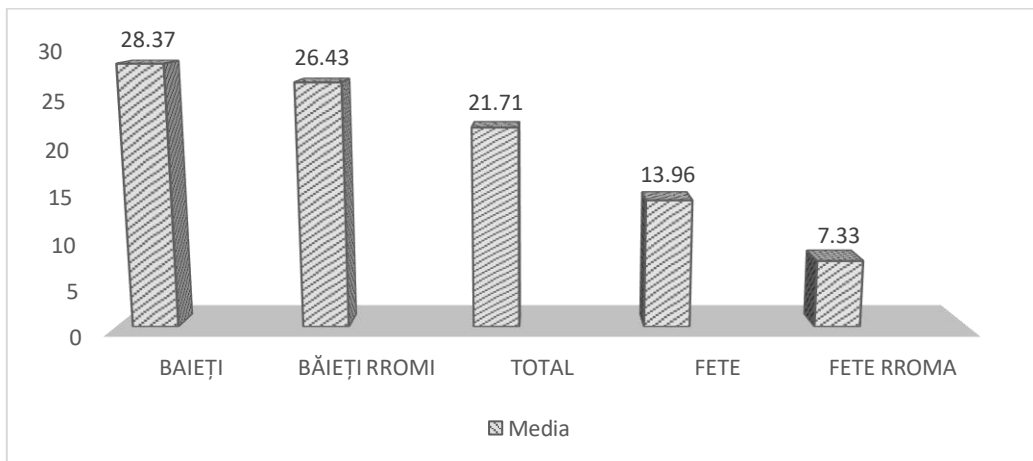

Fig. 4 – Mediile obținute la proba de flotări în 30" (rep)

Interpretarea rezultatelor obținute în cadrul probei de flexii de trunchi din culcat dorsal în 30" reliefează, sintetic, următoarele:

- Media băieților rromi este mai bună decât a băieților, iar fetele au valori superioare celor obținute de fete rroma (fig. 5);
- Repartiția rezultatelor în jurul mediei este relativ echilibrată (table 5);
- Coeficientul de variabilitate reflectă lipsa omogenității în cazul fetelor și omogenitate moderată în cazul băieților.

Table 5. Proba de flexii de trunchi din culcat dorsal în 30" (rep)

	Media	Max	S	Min	CV
BAIEȚI	28,67	42,00	5,12	15,00	17,86
BĂIEȚI RROMI	29,19	39,00	4,59	22,00	15,72
TOTAL	26,00	42,00	6,30	11,00	24,24
FETE	22,65	38,00	5,84	11,00	25,79
FETE RROMA	15,33	20,00	4,16	12,00	27,15

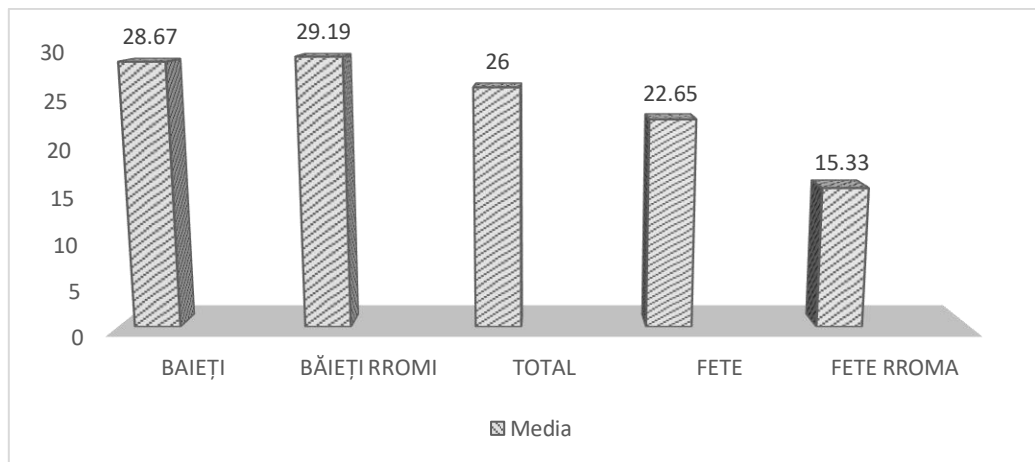

Fig. 5 – Mediile obținute la proba de flexii de trunchi din culcat dorsal în 30" (rep)

Analiza rezultatelor obținute în cadrul testului Sargent reliefează, sintetic, următoarele:

- Media băieților rromi este ușor mai bună decât a băieților, iar fetele au valori net superioare celor obținute de fete rroma (fig. 6);
- Distribuția datelor semnifică asimetrie pozitivă (table 6);
- Omogenitatea este moderată pentru băieții rromi și fete, scăzută pentru băieți și lipsă de omogenitate pentru fete rroma;
- Această variabilitate mare a datelor în cazul probelor de forță, asociată cu tendința de diminuare a rezultatelor, a fost semnalată în studii anterioare de Stănescu M., Ciolcă C., Stoicescu M. (2015)

Table 6. Testul Sargent (cm)

	Media	Max	S	Min	CV
BAIEȚI	37,84	70,00	8,95	17,86	23,64
BĂIEȚI RROMI	38,10	47,00	5,97	27,00	15,68
TOTAL	34,02	70,00	8,50	11,00	24,99
FETE	29,39	40,00	5,32	20,00	18,13
FETE RROMA	20,67	28,00	8,74	11,00	42,28

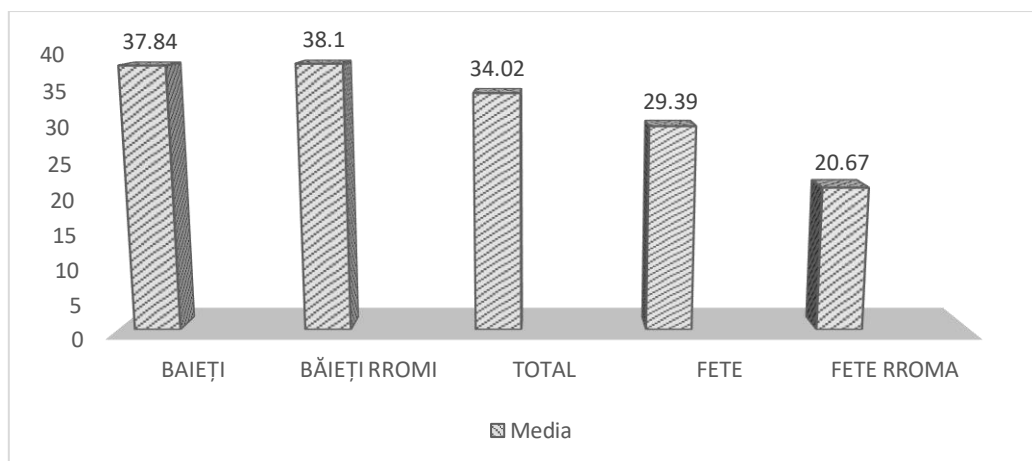

Fig. 6 – Mediile obținute la Testul Sargent (cm)

4. Concluzii

În urma înregistrării, prelucrării și interpretării datelor putem concludiona:

- Valorile tendinței centrale reflectă valori superioare ale componentei somatice în cazul băieților în raport cu băieții rromi, dar aceștia au rezultate mai bune la componenta motrică, cu excepția probei de flotări. Situația fetelor denotă rezultate mai bune atât la componenta somatică cât și la cea motrică în raport cu fetele rroma. Astfel, putem afirma, că populația rromă evaluată se prezintă sub aspect somatic sub valorile celorlalți participanți, dar au un bonus la capitolul motricitate. Valorile somatice mai reduse ale acestei populații nu crește gradul de risc de excludere, deoarece foarte eficienți în joc, pot să fie și jucătorii mai puțin înalți dar care posedă calități motrice bune (Sorin Mirel Ciocă, 2005, pg.40);
- Distribuția rezultatelor în jurul mediei reflectă în general aspecte pozitive, cu o grupare a acestora în zona valorilor superioare mediei, excepție făcând proba de alergare 10x5m și măsurarea masei corporale, unde această poziționare în dreapta medie nu este benefică;
- În ceea ce privește gradul de omogenitate observăm că sub aspect somatic colectivul se prezintă omogen, iar sub aspect motric, colectivul are grad ridicat de omogenitate la proba de alergare, contrastând cu probele de forță unde nivelul de omogenitate este scăzut;
- Aceste rezultate ne prezintă o populație tânără care din punct de vedere somatic, în urma raportului masă corporală și forță musculară, are tendințe spre adipozitate, iar din punct de vedere motric observăm că valorile obținute sunt modeste. În acest context putem afirma că populația țintă aferentă studiului prezintă o dezvoltare somatică preponderent peste medie, dar cu un potențial motric redus, în special, la componenta de viteză.